

C/2025/1598

13.3.2025

BESLUT nr S12

av den 16 oktober 2024

om ersättning för hälso- och sjukvård i samband med patienttransporter till en annan medlemsstat vid masskadesituationer efter en katastrof

(Text av betydelse för EES och för avtalet mellan EG och Schweiz)

(C/2025/1598)

ADMINISTRATIVA KOMMISSIONEN FÖR SAMORDNING AV DE SOCIALA TRYGGHETSSYSTEMEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av artikel 72 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ⁽¹⁾ enligt vilken administrativa kommissionen är ansvarig för att behandla alla administrativa frågor eller tolkningsfrågor som följer av bestämmelserna i förordning (EG) nr 883/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ⁽²⁾,

med beaktande av artiklarna 20 och 27.3 i förordning (EG) nr 883/2004 angående resa i syfte att erhålla vårdförmåner,

med beaktande av artikel 26 i förordning (EG) nr 987/2009, och

av följande skäl:

- (1) När en masskadesituation inträffat i en medlemsstat (såsom större bränder, kemiska olyckor/kärnkraftsolyckor eller pandemier) som föranlett patienttransporter till en annan medlemsstat, har det inte alltid varit klart vilken medlemsstat som skulle ersätta kostnaderna för hälso- och sjukvård och på vilken rättslig grund.
- (2) Praktiska svårigheter kan uppstå då fler än två medlemsstater kan vara inblandade i en masskadesituation, varför det krävs en enhetlig rättslig strategi i denna fråga.
- (3) Enligt EU-domstolens rättspraxis (särskilt Elchinov-domen av den 5 oktober 2010 ⁽³⁾) kan kravet på förhandstillstånd inte utgöra hinder för rätten till ersättning för sjukhusvård när andra villkor i den behöriga medlemsstaten är uppfyllda. Transport av försäkrade personer till en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten för akut livsnödvändig vård i en masskadesituation ska därför tolkas som att den faller inom tillämpningsområdet för artikel 20 i förordning (EG) nr 883/2004.
- (4) Om den medlemsstat där en masskadesituation uppstått inte har kapacitet för att tillhandahålla akut livsnödvändig vård till skadade eller sjuka personer, visar behovet av att transportera dem till en annan medlemsstat att den berörda hälso- och sjukvården inte kunde ges inom en tid som är medicinskt försvarbar enligt artikel 20 i förordning (EG) nr 883/2004.
- (5) Under specifika omständigheter som masskadesituationer är det ofta oerhört komplicerat att uppfylla tidsfristerna i artikel 20 i förordning (EG) nr 883/2004 och ansöka om förhandstillstånd för att erhålla hälso- och sjukvård i en annan medlemsstat.
- (6) Beslutet att transportera patienter till en annan medlemsstat i en masskadesituation grundar sig på en medicinsk bedömning gjord av en vårdgivare i den medlemsstat där katastrofen inträffade. Eftersom det skulle vara mycket svårt att uttömmande förteckna vad som kan utgöra en masskadesituation, förordas en bedömning från fall till fall i detta avseende.

⁽¹⁾ EUT L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽³⁾ Mål C-173/09, Elchinov, dom av den 5 oktober 2010.

- (7) För masskadesituationer specifikt är transporten till och från den behandlande medlemsstaten (dit patienten transporterades eftersom akut livsnödvändig vård inte kunde ges "inom en tid som är medicinskt försvarbar") en del av själva behandlingen. Även om den behöriga medlemsstaten inte föreskriver ersättning för resa och uppehälle, kan den i undantagsfall besluta att täcka sådana kostnader.
- (8) Vid patienttransport till en annan medlemsstat i masskadesituationer är centrumet för samordning av katastrofberedskap (ERCC) öppet dygnet runt sju dagar i veckan och kan samordna och samfinansiera nödvändiga medicinska transporter. När en medlemsstat beslutar att begära sådant bistånd aktiverar centrumet för samordning av katastrofberedskap unionens civilskyddsmekanism i enlighet med sina standardförfaranden ⁽⁴⁾.
- (9) Riktlinjer om uppföljning och/eller fortsatt behandling sedan patienterna transporterats tillbaka till bosättningsmedlemsstaten eller den behöriga medlemsstaten (t.ex. utbyte av läkarutlåtanden och erkännande av recept) kan underlätta handläggningen av sådana ärenden mellan alla berörda medlemsstater.

Detta beslut är fattat i enlighet med villkoren i artikel 71.2 i förordning (EG) nr 883/2004.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

1. I detta beslut fastställs regler för ersättning för hälso- och sjukvård när patienter transporteras till en annan medlemsstat vid masskadesituationer efter en katastrof.
2. Vårdförmåner till skadade eller sjuka personer som är försäkrade i en medlemsstat och transporteras till en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten eller bosättningsmedlemsstaten (där han/hon är registrerad med ett S1- eller SED S072-intyg) efter en masskadesituation, omfattas av artiklarna 20 och 27.3 i förordning (EG) nr 883/2004.
3. I händelse av en masskadesituation ska den behöriga medlemsstaten utfärda ett S2-tillstånd i efterhand enligt artikel 20 i förordning (EG) nr 883/2004, så att kostnaderna för vårdförmåner i den behandlande medlemsstaten (dit patienten transporterats, men inte är försäkrad eller registrerad med ett S1- eller SED S072-intyg) ersätts av den behöriga medlemsstaten.
4. Om en masskadesituation inträffade i bosättningsmedlemsstaten (där patienten är registrerad med ett S1- eller SED S072-intyg) och patienten transporteras till en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten, ska bosättningsmedlemsstaten utfärda ett S2-tillstånd i efterhand i enlighet med artikel 26.3 i förordning (EG) nr 987/2009, så att kostnaderna för vårdförmåner i den behandlande medlemsstaten (dit patienten transporterats men inte är försäkrad eller registrerad med ett S1- eller SED S072-intyg) ersätts av den behöriga medlemsstaten, med hänsyn tagen till artiklarna 20.4 och 27.5 i förordning (EG) nr 883/2004.
5. I ett S2-tillstånd som utfärdats i efterhand i enlighet med punkterna 3 och 4 ska det tydligt anges att tillståndet avser akut livsnödvändig vård för en patient som transporterats till en annan medlemsstat i samband med en masskadesituation.
6. Medlemsstaterna ska företrädesvis göra en bedömning från fall till fall när de beslutar huruvida det föreligger en masskadesituation.

En icke-uttömmande förteckning över situationer som kan betraktas som "masskadesituationer" finns i bilagan.

⁽⁴⁾ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_sv.

7. Om det i enlighet med artikel 26.8 i förordning (EG) nr 987/2009 i den nationella lagstiftning som är tillämplig på den behöriga institutionen föreskrivs om ersättning för de utgifter för resor och uppehälle som har direkt samband med behandlingen av den försäkrade personen, ska transportkostnaderna till och från den behandlande medlemsstaten (inklusive från den behandlande medlemsstaten till bosättningsmedlemsstaten) i samband med en masskadesituation ersättas av den behöriga medlemsstat som utfärdade S2-intyget (eller för vars räkning S2-intyget utfärdades av bosättningsmedlemsstaten i enlighet med 26.3 i förordning (EG) nr 987/2009).

Den behöriga medlemsstaten kan – med tanke på de exceptionella omständigheterna – ändå besluta att ersätta transportkostnaderna och därmed sammanhängande kostnader, även om det inte föreskrivs i den nationella lagstiftningen.

8. Detta beslut påverkar inte tillämpningen av de bilaterala avtalen mellan medlemsstaterna om gränsöverskridande hälso- och sjukvård.
9. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Det ska tillämpas från och med den första dagen i den andra månaden efter dess offentliggörande.

Administrativa kommissionens ordförande
Ildikó Pákozdi

BILAGA

Icke-uttömmande exempel på masskadesituationer:

- större bränder
 - större flyg-, väg- eller sjötransportolyckor
 - kemisk olycka
 - kärnkraftsolycka
 - pandemi
 - jordbävning
 - översvämning
 - bombattentat
 - laviner
-